

Basisondersteuning SO & SBO Versie 01-11-2022

De aspecten van de basisondersteuning

- Preventieve en licht curatieve interventies
- De onderwijsondersteunings structuur
- Planmatig werken
- Kwaliteit van basisondersteuning

Onderverdeling van de ondersteuningsmogelijkheden

- Deskundigheid
- Voorzieningen
- Onderwijsaanbod
- Methoden
- Fysieke ruimten
- Protocollen
- Leerkrachtvaardigheden

De afspraken basisondersteuning

Item	Afspraak
Afspraken over de ondersteuningsmogelijkheden	
1. Geef aan welke van de volgende specialisten drempelloos voor elke school beschikbaar moeten zijn en hoe, als afspraak binnen de basisondersteuning (vanuit de school of het bestuur).	
1) Autisme-specialist 2) Dyscalculiespecialist 3) Dyslexiespecialist 4) Faalangstreductietrainer 5) Fysiek specialist (zoals motorisch remedial teacher) 6) Gedrag / sociale vaardigheden specialist 7) Jonge kind specialist 8) Meer-en hoogbegaafdheidsspecialist 9) Minder- en laagbegaafdheid specialist 10) Logopedist 11) NT2-specialist 12) Orthopedagoog 13) Psycholoog 14) Rekenen-/wiskunde specialist 15) Taal-/leesspecialist	
2. Geef aan hoeveel taakuren er per jaar minimaal moeten zijn toegewezen aan de volgende zorgfuncties bij elke school, als afspraak binnen de basisondersteuning.	
1) Interne begeleiding <ul style="list-style-type: none"> a. <i>I-tje: Iemand met aantoonbaar de taken van de intern begeleider</i> b. <i>I-tje: Minimale norm hanteren we niet, dat is aan de besturen zelf, de IB'er is wel beschikbaar voor netwerkoeverleg binnen het SWV</i> 	
3. Geef aan welke van de volgende voorzieningen voor elke school beschikbaar moeten zijn en hoe, als afspraak binnen de basisondersteuning.	
1) Geen	

4. Geef aan welke van het volgende onderwijsaanbod voor elke school beschikbaar moeten zijn en hoe, als afspraak binnen de basisondersteuning.	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Aanbod dyscalculie 2) Aanbod dyslexie 3) Aanbod executieve functies 4) Aanbod laagbegaafdheid (<i>I-tje: IQ<70</i>) 5) Aanbod meer- en hoogbegaafden 6) Aanbod motorische/fysieke ontwikkeling 7) Aanbod NT2 8) Aanbod sociaal emotionele ontwikkeling 9) Aanbod taal 10) Aanbod leesproblemen 11) Aanbod rekenen & wiskunde problemen 12) Compacten en verrijken 	
5. Geef aan welke van de volgende methodieken voor elke school beschikbaar moeten zijn en hoe, als afspraak binnen de basisondersteuning.	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Preventieve methode leesproblemen (BOUW) 2) Signaleringsinstrument meer- en hoogbegaafden 3) Preventieve signalering van leer-, opgroei-, opvoedproblemen 4) Preventieve signalering van leesproblemen <p><i>(I-tje: een methodiek is als de werkwijze beschreven is)</i></p>	
6. Geef aan welke van de volgende fysieke ruimtes in elk schoolgebouw aanwezig moeten zijn, als afspraak binnen de basisondersteuning.	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Prikkelarme werkplek of stilteruimte <p><i>(I-tje: prikkelarme omgeving, kan ook schot of koptelefoon zijn)</i></p>	
7. Moeten de ruimten in de school voor iedereen toegankelijk zijn, als afspraak binnen de basisondersteuning?	
De school wel, niet alle ruimten, wel w.c. etc.	
8. Geef aan welke van de volgende protocollen door elke school actief toegepast moeten worden, als afspraak binnen de basisondersteuning.	
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	Actief toegepast
Protocol dyscalculie	Aanwezig
Protocol dyslexie	Actief toegepast
Protocol gedrag / sociale veiligheid / anti pesten	Actief toegepast
Protocol medisch handelen	Aanwezig
Protocol meer- en hoogbegaafdheid	Aanwezig
Protocol onderwijsondersteuning zieke leerlingen	Aanwezig (SO = actief)
Protocol rouw en overlijden	Aanwezig (SO = actief)
Protocol schorsen en verwijderen	Aanwezig (SO = actief)
Protocol voorkomen schoolverzuim en thuiszitters <i>(I-tje als we deze niet hebben, dan maken we deze op SWV niveau)</i>	Aanwezig (SO = actief)
9. De onderstaande stellingen gaan over veiligheid op school. Geef per stelling aan of deze geldt als afspraak binnen de basisondersteuning.	
De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.	Ja
De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich voordoen.	Ja
De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten.	Ja
Het personeel zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.	Ja
10. Geef aan wat de minimale score op elk van de indicatoren handelingsgericht werken (HGW) moet zijn, als afspraak binnen de basisondersteuning.	
Onze leraren verkennen en benoemen concreet de onderwijsbehoeften van leerlingen (o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen).	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren reflecteren op de samenhang tussen leerling, leraar, groep en stof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.	Ver-Ontwikkeld

Onze leraren reflecteren op het eigen handelen en het effect daarvan op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's.	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben.	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren maken (eigen) keuzes in aanbod en aanpak om passend te arrangeren op onderwijsbehoeften.	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren gaan in hun houding en gedrag nadrukkelijk uit van wat wel kan (ondanks belemmeringen).	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren creëren eigenaarschap van het leerproces bij hun leerlingen. Ze geven hen een eigen rol en verantwoordelijkheid in het vaststellen van onderwijsbehoeften, leerdoelen, aanpak en het leren.	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren geven vorm aan het onderwijs op basis van SMART-doelen op korte en langere termijn (in plaats van een vastgestelde methodiek). <i>(I-tje: af kunnen wijken van de methode, maar wel smart en doelgericht aanbod met lesdoelen passend bij de ondersteuningsbehoefte)</i>	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren werken planmatig en cyclisch aan de leer- en ontwikkeldoelen voor de groep, sub-groepjes en mogelijk individuele leerlingen.	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren evalueren systematisch en periodiek hun leer- en ontwikkeldoelen en stellen deze indien nodig bij.	Ver-Ontwikkeld
Onze onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor iedereen duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren reflecteren samen op het eigen handelen en dat van collega's (denk aan intervisie, gezamenlijke les- blok en planvoorbereidingen, collegiale consultaties, actieonderzoek, etc)	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren kunnen reflecties inzichtelijk maken met een door de school gekozen instrumentarium. <i>(i-tje: voorbeeld de kijkwijzers, groepsgesprekken, co-teaching)</i>	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren kunnen klassenmanagement met (meerdere) leerling(en) met specifieke ondersteuningsbehoeften uitvoeren.	Ver-Ontwikkeld
Onze leraren beschikken over sterk ontwikkelde pedagogische vaardigheden en weten deze actief in te zetten	Ver-Ontwikkeld
Afspraken over de organisatie van ondersteuning	
11. Moet elke school samenwerken met ouders, als afspraak binnen de basisondersteuning?	
Ja	
12. Welke functionaris moet de taak hebben om ouders te betrekken bij ondersteuning, als afspraak binnen de basisondersteuning?	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Leraar / mentor (basisondersteuning) 2) Intern begeleider (extra ondersteuning en als adviseur en meenemen in het traject) 	
13. Moet elke school werken met een ondersteuningsteam (bijv. SOT, WOT of ZOT), als afspraak binnen de basisondersteuning?	
Ja <i>(I-tje: opnemen wat we verstaan onder het ondersteuningsteam / CvO / CvB)</i>	
14. Uit wie moet het ondersteuningsteam in ieder geval bestaan, als afspraak binnen de basisondersteuning?	
<ol style="list-style-type: none"> 1) Leraar 2) Intern begeleider 3) Zorg coördinator 4) Directie, team- of afdelingsleider 5) Gedragsspecialist / orthopedagoog 6) Schoolmaatschappelijk werk <i>(I-tje: ouders zijn geen lid van het ondersteuningsteam, wel participant)</i>	

15. Hoe vaak moet dit ondersteuningsteam jaarlijks minimaal samenkomen, als afspraak binnen de basisondersteuning?	
De interne zorgstructuur is beschreven (voor ouders), hierin staat hoe vaak en met wie	
16. Geef per stelling aan of deze geldt als afspraak binnen de basisondersteuning.	
Wanneer een leerling wordt aangemeld bij de school wordt altijd onderzocht wat zijn/haar extra onderwijs- en/of ondersteuningsbehoeften (zie verwijzing zorgplicht)	Ja
Wanneer de school niet kan voldoen aan de onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte van een leerling wordt er gezocht naar een passende plek.	Ja
Bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften vindt warme overdracht plaats met de voorschoolse voorziening of de vorige school.	Ja
Bij leerlingen die buiten de basisondersteuning dreigen te vallen draagt de school zorg voor onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte en de mogelijke vervolgstappen	Ja
17. Welke functionaris moet verantwoordelijk zijn voor het aanmeldproces, als afspraak binnen de basisondersteuning?	
1) Intern begeleider	
18. Met organisaties uit welke van de volgende onderwijssectoren moet elke school samenwerken, als afspraak binnen de basisondersteuning?	
Voorschools, PO-scholen, VO-scholen, SO, SBO	
19. Met welke van de volgende keten-/kernpartners moet elke school samenwerken, als afspraak binnen de basisondersteuning?	
1) Begeleider passend onderwijs van het SWV 2) Centrum Jeugd en gezin (CJG) 3) Club- en buurthuis 4) GGZ / Jeugd-GGZ 5) Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 6) Jeugdhulpverlening 7) Jongerenwerk 8) Leerplichtambtenaar 9) Lokale overheid/gemeente 10) Schoolmaatschappelijk werk / gezinswerker <i>(I-tje: voor leerlingen wanneer dit nodig is, voor de school standaard als samenwerkingspartner beschikbaar)</i>	
Afspraken over planvorming en cyclisch werken	
20. Moet evaluatie en actualisatie van het schoolondersteuningsprofiel (SOP) jaarlijks plaatsvinden, als afspraak binnen de basisondersteuning?	
Ja	
21. Welke functionaris moet verantwoordelijk zijn voor het actualiseren van het schoolondersteuningsprofiel (SOP), als afspraak binnen de basisondersteuning?	
1) Directie, team- of afdelingsleider <i>(I-tje: het SOP moet wel jaarlijks besproken worden met het team)</i>	
22. Moet evaluatie en actualisatie van de ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP's) jaarlijks plaatsvinden, als afspraak binnen de basisondersteuning?	
Ja, twee keer minimaal	
23. Welke functionaris moet verantwoordelijk zijn voor het actualiseren van de ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP's), als afspraak binnen de basisondersteuning?	
1) Leraar 2) Intern begeleider (ondersteunend) <i>(I-tje: aanpassen van het uitstroomprofiel gaat via het CvO of CvB)</i>	

De stellingen over de basisondersteuning

Woordelijke afspraken / beloftes basisondersteuning	
Preventieve en licht curatieve interventies	
1.	De leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving
2.	Voor een leerling die individueel maatwerk op school nodig heeft, stelt de school een ontwikkelingsperspectief OPP op en voert dit uit.
3.	Onze scholen hebben een time out voorziening met begeleiding (2)
4.	Onze scholen hebben passend aanbod voor leerlingen met een ondersteuningsvraag(3)
5.	Onze scholen gebruiken effectieve methodieken bij ondersteuningsvragen
6.	Onze school heeft protocollen en ons team is hiervan op de hoogte en handelt hiernaar (6)
Onderwijs ondersteuningsstructuur	
7.	De scholen hebben een effectieve interne onderwijs ondersteuningsstructuur
8.	Onze scholen hebben specialisten beschikbaar binnen de ondersteuningsstructuur
9.	Onze scholen werken met een ondersteuningsteam gericht op leerling ondersteuning (10 & 11)
10.	Onze scholen werken actief samen met ouders en leerlingen (8 & 9)
11.	Onze scholen onderzoeken bij aanmelding de ondersteuningsbehoefte (12 & 13)
12.	Onze scholen werken samen met andere betrokken scholen rondom een leerling (12 & 14)
13.	Onze scholen werken actief samen met onze ketenpartners (15)
Planmatig werken	
14.	Onze scholen voeren beleid op het terrein van de leerling ondersteuning (schoolgids)
15.	Onze scholen hebben continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen (kwaliteitsgesprek)
16.	Onze scholen werken opbrengst- en handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen (7)
17.	Onze docenten werken volgens de 14 stellingen over leerkrachtvaardigheden (7)
18.	Onze scholen evalueren actualiseren minimaal jaarlijks het OPP (18)
Kwaliteit van basisondersteuning	
19.	De scholen werken met effectieve methoden en aanpakken (3 & 4)
20.	De scholen evalueren jaarlijks de effectiviteit van de leerling ondersteuning. (gesprek)
21.	Onze scholen evalueren actualiseren minimaal jaarlijks het OPP (18)
22.	De scholen zorgen voor een doorgaande lijn en dragen leerlingen zorgvuldig over. (gesprek)
23.	Onze scholen evalueren en actualiseren jaarlijks het schoolondersteuningsprofiel. (16)

Opmerkingen vanuit de bijeenkomst met de SO en SBO directeurs en IB'ers d.d. 31-10-2022 om mee te nemen:

- Waar ligt de grens van de basis naar de extra ondersteuning als we het hebben over de "hoe"
- Hoe gaan we om met co-morbiditeit en de basisondersteuning
- Zorg voor helderheid dat we als we praten over basisondersteuning praten binnen het SO en SBO, dit t.o.v. het regulier onderwijs al extra ondersteuning is
- Binnen het SBO kijken we naar de protocollen als een eerste stappenplan, daarna kijken we echt kindgericht wat er nodig is aan vervolgstappen
- Wanneer we intern begeleider lezen, hebben we het over de persoon met de taken van de interne begeleiding
- Specialist kunnen en mogen ook echt bovenschools, deze moeten wel drempelloos en vrijwel direct beschikbaar zijn
- DE leerkrachtvaardigheden zouden in de norm ver ontwikkeld moeten zijn, hier hebben we nog wel wat in te doen dus
- We zouden ook een ambitie op moeten nemen dat 60% van de leerkrachten een master gevolgd hebben of gaan volgen. We hebben we wat discussie of dit haalbaar is, kunnen we ook praten over competenties en kwaliteiten? Hoe rijmen we onze ambitie ver-ontwikkeld met wellicht minder master opgeleide leerkrachten dan binnen het regulier

Vanuit de werkwijze met POS

- Afspraken dekkend aanbod
  - Wat is er op een bepaalde school aanwezig
  - Wat is er binnen een bestuur aanwezig
  - Wat is er binnen het SWV aanwezig
- Afspraken basisondersteuning
  - Preventieve en licht curatieve interventies
  - De onderwijsondersteunings structuur
  - Planmatig werken
  - Kwaliteit van basisondersteuning
- Visualisatie van dekkend aanbod en afspraken basisondersteuning:
  - SOPS
  - Ouder poster
  - Leraren poster.
- Het wat meten we middels een zelfevaluatie in POS (Vragenlijst)
- Het hoe komt aan bod in het kwaliteitsgesprek met de scholen
- Combinatie van dekkend aanbod, indicatoren (deelname percentage, verwijzingspercentage, arrangementen, etc.) en financiën in school gespreksrapporten waardoor het kwalitatieve gesprek gevoerd kan worden

Resultaat ondersteuning

Het invullen levert SOP en posters voor de scholen op

SOP
 School
 Ondersteuning
 Profiel

Basisondersteuning
 Afspraken over
 basisondersteuning

Ouderrapport
 Alles over de
 ondersteuning voor
 ouders op 1 A4

Lerarenposter
 Alles over de
 ondersteuning voor
 professionals op 1 A3